

Sfântul Ioan Gură de Aur - Folosul postului

din „Problemele vietii”

Editura Egumenita

Mulți creștini, nedând o prea mare importanță postului, îl țin fără tragere de inimă sau nu îl țin deloc. Și totuși, trebuie să primim postul cu bucurie, nu cu frică și părere de rău, căci nu este înfricoșător pentru noi, ci pentru diavoli. În cazul demonizațiilor, mult poate face postul, mai ales când este însoțit de sora sa bună, care este rugăciunea. De aceea, Hristos a spus: Acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post (Mat. 17, 21).

Așadar, dat fiind faptul că postul îi alungă departe pe vrășmașii mântuirii noastre, trebuie să îl iubim, nu să ne temem de el. Trebuie mai degrabă să ne temem de mâncarea multă, mai ales atunci când este însoțită de beție, pentru că ea ne supune patimilor, în vreme ce postul, dimpotrivă, ne scapă de patimi și ne dăruiește libertatea duhovnicească. De ce dovadă a binefacerilor postului mai avem nevoie, atunci când știm că el luptă împotriva diavolului și ne izbăvește de robia păcatului?

Nu numai călugării cu viață îngerească sunt însoțiți de puterea postului, dar și unii mireni, care zboară pe aripile lui până la înălțimile cugetării sfinte.

Vă amintesc că cei doi mari prooroci ai Vechiului Testament, Moise și Ilie, cu toate că aveau mare îndrăzneală la Dumnezeu, prin virtuțile lor, posteau adesea, iar postul îi apropia de Dumnezeu.

Chiar și cu mult înainte de ei, la începuturile creației, atunci când Dumnezeu l-a plăsmuit pe om, i-a dat de îndată porunca să postească. Dacă Adam împlinea această poruncă, avea să se mântuiască. Din toți pomii din rai poți să mănânci, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit! (Facerea 2, 16-17). Aceasta nu era alta decât porunca de a posti. Dacă și în Paradis era nevoie de post, cu atât mai mult este nevoie în afara sa. Dacă înainte ca omul să fie rănit sufletește, postul era pentru el medicament, cu atât mai mult este medicament acum, când sufletul său este rănit de păcat. Dacă înainte să înceapă războiul poftelor, era absolută nevoie de post, cu atât mai multă nevoie este acum, când suntem în război cu diavolul. Dacă Adam se supunea acestei porunci, nu ar mai fi auzit cuvintele: pământ ești și în pământ te vei întoarce (Facerea 3, 19). Pentru că Adam nu s-a supus, au urmat moartea, grijile, suferințele și o viață mai grea decât orice moarte.

Vedeți cum Dumnezeu Se supără atunci când postul este disprețuit? Și nu puteți să vă închipuiți cât Se bucură El când ținem post. Moartea a intrat în om pentru că a nesocotit postul și este scoasă din el prin post. Astfel s-a întâmplat și cu ninivitenii.

Și a fost cuvântul Domnului către Iona, fiul lui Amitai, zicând: „Scoală-te și du-te în cetatea cea mare a Ninivei și propovăduiește acolo, căci fărădelegile lor au ajuns până în fata Mea!” (Iona 1, 1-2). După mai

multe peripeții (Iona 1, 3-2, 11), Iona s-a dus la niniviteni și le-a spus că cetatea lor urma să fie distrusă: Patruzeci de zile mai sunt, și Ninive va fi distrusă! (Iona 3, 4). Când au auzit aceste cuvinte, oamenii din Ninive nu s-au arătat disprețuitori și indiferenți. Cu toții – bărbați, femei, stăpâni, robi, copii și bătrâni – au început să postească. Ba și pe animale le-au pus să postească. Iată de ce am spus mai înainte că de mâncarea multă și de băutură ar trebui să ne temem, nu de post: mâncarea și băutura au fost aproape să distrugă cetatea, pe când postul a izbăvit-o.

Proorocul Daniel a fost aruncat în groapa leilor, dar pentru că postise, a ieșit nevătămat, ca și cum ar fi fost aruncat între oi (Dan. 6, 16-23). Dar și cei trei tineri, care au postit la rândul lor, au fost aruncați în foc și au ieșit de acolo cu trupurile luminoase și neatinse de flăcări (Dan. 3, 19-27). Dacă focul a fost adevărat, atunci cum de nu i-a ars pe acești oameni? Dacă trupurile lor erau adevărate, cum de nu au fost vătămate? Cum? Întreabă postul să-ți spună. El o să te lămurească în legătură cu această taină, pentru că taină este, cu adevărat, ca trupurile să fie date fiarelor sălbatice sau focului și să nu pățească nimic. Vezi ce luptă peste fire și apoi ce biruință peste fire? Adu-ți aminte mereu de puterea postului și primește-l cu sufletul deschis, pentru că este nebulie curată să ne îndepărtăm de el, atunci când și de colții leilor ferește, și de foc scapă, și pe diavoli îi îndepărtează, potolind văpaia patimilor, liniștindu-ne gândul și aducându-ne alte și alte binefaceri.

„Mi-e frică de post pentru că strică și slăbește trupul”, poate că spui tu. Dar să știi că pe cât se strică materia omului, pe atât se înnoiește sufletul său (vezi 2 Cor. 4, 16). Pe de altă parte, dacă vrei să cercetezi bine lucrurile, vei vedea că postul are grijă de sănătatea trupului. Iar dacă nu crezi cuvintele mele, întreabă-i pe doctori, să-ți zică ei mai bine. Aceștia spun că sănătatea este menținută prin cumpătate la mâncare, pe când lăcomia duce la tot felul de boli, care distrug trupul.

Așadar, să nu ne temem să postim, căci postul ne scoate din multe rele. Mai văd oameni care înainte și după post se îmbuibă cu hrană și cu băutură, pierzând astfel folosul postului. Este ca și cum trupul nostru abia și-ar reveni dintr-o boală și când ar da să se ridice din pat, cineva l-ar lovi tare cu piciorul și l-ar îmbolnăvi și mai tare. Ceva asemănător se întâmplă și cu sufletul nostru atunci când înainte și după post nu suntem cumpătați.

Dar și când postim, nu ajunge să ne abținem de la diferite mâncăruri, ci trebuie să postim și sufletește. Există primejdia ca ținând posturile rânduite de Biserică, să nu avem nici un folos. Din ce cauză? Pentru că ne ținem departe de mâncăruri, dar nu ne ținem departe de păcat; nu mâncăm carne, dar mâncăm sufletele celor săraci; nu ne îmbătăm cu vin, dar ne îmbătăm cu poftă trupești; petrecem ziua în post, dar ne uităm la lucruri rușinoase. În felul acesta, pierdem folo-sul postului. De aceea, postul de mâncare trebuie însoțit de îndepărtarea de orice păcat, de rugăciune și de luptă duhovnicească. Numai astfel vei aduce jertfă bine-plăcută Domnului și vei avea mult folos.

Sfântul Ioan Gură de Aur - Cuvânt despre post

din "Omilii si cuvântări"

CUVÂNT DESPRE POST, CARE S-A ZIS ÎN SĂPTĂMÂNA A ȘASEA A SFINTELOR PATRUZECI DE ZILE

Cât de veselitoare sunt valurile mării noastre celei duhovnicești, mult mai, veselitoare decât cele ale mării pământești. Că pe acelea le ridică neorânduiala vânturilor, iar pe acestea le stăpânește virtutea ascultară! Și acelea înălțându-se aduce multă înfiorare cărmaciului, iar acestea arătându-se, dă multă îndrăzneală celui ce grăiește. Acelea înviforează marea, iar acestea sunt semne ale sufletului ce se veselește. Acelea bătând în stâncă slobozesc vuiete nearticulate, iar acestea lovindu-se de cuvântul învățaturii scot glasuri dulci. Și adierile zefirului închipuiesc pe uscat valurile mării, când prin țarini apleacă și ridică vârfulurile spicelor.

Cu toate acestea, valurile duhovnicești sunt mult mai veselitoare decât frumusețea țarinilor. Că nu adierile zefirului, ci darul Duhului a ridicat sufletele voastre și le-a înfierbântat cu focul acela despre care zice Hristos. „Foc am venit să arunc pe pământ și cât aș vrea să fie aprins” (Le. 12, 49). Pe acesta îl văd aruncat și aprins în sufletele voastre. Și de vreme ce frica lui Hristos a aprins atâtea făclii întru voi, veniți dar acum să agonisim untdelemnul învățaturii, ca lumina noastră să țină multă vreme.

Vremea postului se apropie de acum spre sfârșit. Deci vremea postului se grăbește către sfârșit și corabia la liman privește. Dar ceea ce se caută nu este a veni la liman, ci a nu trage corabia lipsită de marfă și de câștig. Și vă rog pe toți și vă poftesc, ca fiecare să-și cerceteze în conștiința sa folosul obținut din post; și de va afla câștig mult, să adauge la negustorie, iar de nu va afla nimic adunat, s-o întrebuițeze, vremea cealaltă care a mai rămas la negustoria duhovnicească. Cât timp este târgul, să negustorim cu mare câștig și apoi să plecăm, ca nu cu mâinile goale să ne aflăm. Să nu suferim în zadar osteneala postului, și să pierdem și plata lui, că se poate să ducem și osteneala postului și să nu luăm nici plata lui.

Cum ? Când de bucate ne depărtăm, dar de păcate nu ne lepădăm. Când carne nu mâncăm, dar mâncăm casele săracilor. Când nu ne îmbătăm cu vin ci cu pofta cea rea. Când toată ziua stăm nemâncați, dar o petrecem în priveliști desfrânate. Iată osteneala postului, dar plata lui nicăieri. Nu către voi îmi este cuvântul, căci știu că sunteți curați de păcatul acesta, dar și eu ca și cei necăjiți, când lipsesc vinovații, slobozesc mânia peste cei ce sunt de față. Ce folos ai dacă postind mergi la priveliștile fărădelegii, intri în școala desfrânării și în gimnaziul cel slobod al înverșunării și stai pe scaunul pierzătorilor? Căci scaun al pierzării, gimnaziu, al înverșunării și școală a desfrânării – și nu vei greși dacă-l vei numi cu toate numirile cele de rușine – este locul de comedie, locul cel prea rău și plin de toate felurile de boli, cuptorul cel babilonesc.

Căci ca într-un cuptor băgă diavolul cetatea, îl aprinde de jos, nu punând catran, nici câlți, nici smoală, ci cele mai rele decât acestea, vederi desfrânate, cuvinte de rușine, versuri urâte și desfrânate, cântece pline de toată răutatea. Și cuptorul acela l-a aprins mâini păgânești, iar pe acesta îl aprind gânduri mai nebune decât păgânii. Mai cumplit este acesta decât acela, pentru că și focul este mai cumplit, că nu arde firea trupurilor, ci vatămă sănătatea sufletului și ceea ce este mai cumplit, că cei ce se ard nu simt. Că de ar fi simțit n-ar slobozi răsese pentru cele ce se fac acolo. Deci aceasta este răutatea cea cumplită, când cineva fiind bolnav, să nu știe că este bolnav, ci arzându-se cu ticăloșie să nu simtă arsurile.

Care este folosul din post când trupul îl oprește ele la hrana cea legiuită, iar sufletului îi dai ca hrană, fărădelegea ? Când petreci acolo toată ziua, văzând firea omenească purtându-se cu necuviință ? Că desfrânare și preadesfrânări văd și hule aud, ca și prin ochi și prin urechi să intre boala în suflet. Deci care este folosul postului, când sufletul se hrănește cu uncie ca acestea ? Cu care ochi vei vedea pe femeia ta după priveliștea aceea ? Cu care ochi îți vei vedea fiul ? Cu care pe slugă și cu care pe prieten ? Că fiind nevoie să spui cele ce s-au făcut acolo, te vei necinsti sau vei tăcea afundându-te în rușine.

Dar de aici nu te reântorci așa, căci vei putea acasă, cu toată îndrăzneala, să povestești toate cele ce s-au grăit: cuvintele cele proorocești, dogmele cele apostolești, legile cele stăpânești; toată masa faptelor celor bune s-o pui înainte, și pe femeie mai înțeleaptă s-o faci cu povestirile cele de aici, pe fiu mai priceput, pe slugă mai cu dragoste, pe prieten mai cu prieteșug și chiar pe vrășmașul tău îl vei pleca să strice și să înceteze vrajba.

Vezi că învățăturile acestea sunt pretutindeni mântuitoare, iar auzurile acelea nefolositoare.

Deci care este folosul postului, spune-mi, când cu trupul postești, iar cu ochii prea-desfrânezi? Că preadesfrânare nu este numai lipirea sau împreunarea trupului, ci și privirea desfrânată. Care este folosul când vii aici și mergi și acolo? Eu învăț, iar acela strică. Eu pun doctorii, iar acela crește suferința. Eu sting văpaia firii, iar acela aprinde văpaia poftei. Care este folosul, spune-mi, când unul zidește și altul strică? Ce folos au? Fără numai că se ostenesc în zadar. Deci dar nu aici și acolo, ci numai aici sa petrecem cu folos, nu în zadar și în deșert, nici spre osândă.

Când unul zidește și celălalt strică ce folosesc? Fără numai că se ostenesc. Cu toate că mulți ar fi cei ce zidesc, dar mâinile multe ale celor ce zidesc sunt biruite de ușurința risipirii. Mare rușine este cu adevărat văzând tineri și bătrâni alergând la acest fel de priveliște. Ci o de ar fi răul numai rușinea! Cu toate că nici aceasta nu este îngăduită, la un bărbat liber. Dar până la rușine este răul, care aduce pedeapsă și osândă mare. Toți cei ce sunt acolo se prind în păcatul prea-desfrânării, nu că se împreună cu femeile cele de acolo, ci privesc la ele cu ochi desfrânați. Că și aceștia sunt vinovați de păcatul preadesfrânării, nu vă voi spune cuvântul meu, ca să nu-L defăimați, ci vă voi citi legea dumnezeiască.

Ce zice dumnezeiasca Scriptură?, „Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu săvârșiți adulter. Eu însă vă spun vouă : Că oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvârșit prea-desfrânare cu ea în inima lui” (Mt. 5, 27-28). Ai văzut pe prea-desfrânat ? Ai văzut păcatul împlinit? Și ceea ce este mai cumplit este că

prea-desfrânatul fiind prins în păcat, nu se va judeca pentru prea desfrânare, la judecata omenească, ci la cea dumnezeiască unde chinurile sunt fără sfârșit.

Tot cele ce privește la femeie pentru a o pofti, a prea-desfrânat cu ea în inima sa. Nu numai boala, ci și rădăcina bolii o taie. Rădăcina prea-desfrânării este pofta cea păcătoasă. Pentru aceea nu numai prea-desfrânarea se pedepsește, ci și pofta, maica ei. Așa și doctorii fac, nu stau numai împotriva bolilor, ci și împotriva rădăcinilor lor. Și de vor vedea ochii bolnavi, curgerea cea rea o opresc de sus de la tâmpile. Așa face și Hristos. Patimă cumplită a ochilor sufletești este prea-desfrânarea.

De aceea de acolo a oprit curgerea păcatului cu frica Legii. Și nu numai pentru preadesfrânare a dat pedeapsă, ei și pentru poftă. Cel care a privit cu poftă spre femeie a păcătuit cu ea în inima sa. Deci inima fiind stricată, ce folos mai este de celelalte părți ale trupului ? Că precum de vom vedea la copaci inima mâncată, aruncăm cealaltă parte, tot așa și la om, când aceea se va pierde, zadarnică mai este sănătatea trupului. Vizitiul a pierit și a căzut, în zadar mai aleargă caii.

Pretențioasă este Legea și are multe sarcini, dar mari sunt și cununile, căci cele cu osteneală aduc mari răsplătiri. Iar tu nu lua aminte la osteneală, ci cugetă la răsplătire, căci așa se petrece și cu lucrurile vieții acesteia. Dacă vei caută la osteneala lucrului, îți va fi greu și dificil, iar de vei căuta la răsplătire, îți va fi ușor și lesnicios. Așa și corăbierul de va privi numai la valuri, niciodată nu va trage corabia din liman, dar privind mai înainte la răsplata negustoriei, se avântă în noian nemărginit. La fel și ostașul dacă se va gândi numai la răni și la tăieturi, niciodată nu se va înrola în armată. Iar dacă mai înainte de răni va cugeta la semnele cele de biruință și la biruință, va alerga la oștire ca la o grădină, căci cele grele, se fac ușoare, când nu cugetăm la osteneala îndeplinirii lor, ci luăm aminte la răsplătirile lor.

Dacă voiești să cunoști cum cele din fire grele se fac ușoare, ascultă pe Pavel, zicând: „Pentru că necazul nostru de acum, ușor și trecător, ne aduce nouă, mai presus de orice măsură, slavă veșnică covârșitoare” (2 Cor. 3, 17). Nedumerire este ceea ce s-a zis. Dacă e necaz, ușor? Căci acestea sunt potrivnice. Dar a dezlegat nedumerirea, prin cele spuse mai pe urmă. Cum? Nu privind la cele ce se văd, ci privind cununa, a făcut ușoară nevoința. A arătat darul și a mângâiat sudorile.

Deci și tu, când vei vedea femei strălucind la față, luminate de podoabe și vei simți pofta zădărându-te și sufletul poftind, privește la cununa ce te așteaptă sus și vei birui pofta acestei priviri. Ai văzut pe o roabă ca și tine, pune-ți în minte pe Stăpânul și vei face negreșit să înceteze boala. Căci dacă copiii mergând după dascălul lor, nu se răspândesc, nu iau aminte la deșertăciuni, nu cască gura în zadar, cu mult mai vărtos tu, de vei vedea cu gândul pe Hristos că stă de față, nu vei pătimi nimic de acest fel.

Cel ce caută la femeie pentru a o pofti, iată a preadesfrânat cu ea în inima sa. Cu dulceață de multe ori citesc învățăturile Legii. O, de ar fi fost cu puțință să grăiesc acestea către voi toată ziua. Dar mai ales nu către voi, ci către cei ce sunt vinovați și supuși păcatelor. Dar și către voi, ca să vă întăriți, iar cai ce sunt în boală să se întoarcă întru sănătate. Cel ce privește la femeie pentru a o pofti, iată a preadesfrânat cu ea în inima sa. De ajuns sunt cuvintele acestea să

curățească putrejunea păcatului. Dar iertați, rana curățim. Iar cel ce curățește rana, este nevoit să pună și doctorie amară. Și cu cât veți suferi cuvintele, cu atât mai mult se va curăți rugina.

Căci precum firea focului, petrecând tot mai mult cu aurul, mai bine mistuiește rugina, așa și frica pricinuită de aceste cuvinte, cu cât va petrece mai mult timp în mintea voastră, cu atâta va curăți mai bine tot păcatul înverșunării. Deci să curățim aici mintea voastră cu cuvântul învățaturii ca un foc, ca să nu fim siliți să o curățăm cu focul gheenei. Căci pe sufletul cel ce se duce de aici curat, nu-l va vătăma focul acela, iar pe cel ce se duce de aici cu păcate, îl va arde focul acela. „Că focul va lămuri ce fel este lucrul fiecăruia” (I Cor. 3, 13). Deci să ne curățim aici fără de durere, ca să nu o pătimim acolo cu durere.

Din toate câte spui, vei zice, se arată că Legea este plină de osteneală. Dar ce, oare Dumnezeu cele cu neputință ne poruncește ? Ba nu. Astupă-ți gura și nu prihăni pe Stăpânul. Că nu este acesta chip de îndreptare, ci adăugirea unui păcat mai greu decât cel dintâi. Și că cei mai mulți din păcătoși le este în obicei să învinuiască pe Stăpânul, ascultă: „A venit acela căruia i se încredințase cinci talanți și a adus alți cinci. A venit și cel căruia i se încredințase doi talanți și a adus alți doi. A venit și cel: căruia i se încredințase un talant și fiindcă alt talant nu avea să aducă, în locul lui a adus învinuire. Cum? „Doamne, Te-am știut că ești om aspru” (Mt. 25, 24). O, nemulțumire și nerecunoștința a slugii. Nu se mulțumește cu păcatul, ci aduce și învinuire asupra Stăpânului. „Seceri de unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai risipit”.

Așa și în viața aceasta, cei ce nu lucrează nici un lucru bun, învinuiesc pe Stăpânul, adăugând păcate la răutățile lor. Deci să nu învinuiești pe Stăpânul, că n-a poruncit cele cu neputință. Voiești să cunoști că n-a poruncit cele cu neputință ? Mulți au împlinit aceste porunci. Și dacă ar fi fost ele eu neputință de împlinit, n-ar fi trecut peste ele din libera lor voie. N-a poruncit feciorie, dar mulți o trăiesc. Nu a poruncit neagoniseală, dar mulți se leapădă de cele ale lor, prin fapte arătând și mărturisind împlinirea cu ușurință a poruncilor Legii. Nimeni n-ar fi trecut peste acestea, de n-ar fi fost lesnicioase cele poruncite.

N-a poruncit feciorie, ca cel ce poruncește feciorie, sub sila legii îl aduce pe cel ce nu voiește s-o îndeplinească. Iar cel ce sfătuiește, lasă pe ascultător ca un stăpân să. aleagă. Pentru aceasta și Pavel zice: „Cât despre fecioare, n-am poruncă de la Domnul. Vă dau însă sfatul meu” (I Cor. 7, 25). Vezi că n-a dat poruncă, ci sfat. Vezi că n-a poruncit, ci a îndemnat. Și mare este deosebirea; una este a obligației, iar cealaltă a voinței. Nu poruncesc, zice, ca să nu îngreuez, ci sfătuiesc și îndemn, ca să atrag.

Așa și Hristos, n-a zis ca toți să păzească fecioria, că de ar fi poruncit ca toți să păzească fecioria și ar fi făcut lege din acest sfat, cel ce n-ar fi păzit-o ar fi fost pedepsit cu pedepse mari, iar cel ce ar fi îndeplinit-o nu ar fi dobândit multă cinste, precum dobândesc cei ce acum o săvârșesc. Ai văzut cum Puitorul de lege ne cruță pe noi? Cum poartă grijă de mântuirea noastră ? Oare nu putea să o facă și pe aceasta poruncă, și cei ce păzesc fecioria să se cinstească, iar cei ce n-o păzesc să se pedepsească? Dar ar fi îngreuiat firea. De aceea cruță firea noastră, lăsând în afara luptei fecioria. A lăsat, deci, mai presus

de nevoie fecioria, ca și cei ce o săvârșesc să fie încununată, arătându-și mărimea lor de suflet și cei ce nu pot să dobândească iertare de la Stăpânul.

La fel și pentru neagoniseală n-a dat lege. Că n-a zis hotărât: „vinde-ți averile tale”, ci „de voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta...” (Mt. 19, 21). La libera ta voie stă alegerea; stăpân ești al sfatului tău. Nu silește, nici nu îngreuiază. Și de vei împlini acest sfat, te încununezi, iar de nu vei săvârși nu te pedepsești. Cele ce sunt poruncite n-au atâta răsplătire precum au cele ce se fac din libera voință și din osârdie. Iar pentru acestea martor voi aduce pe Pavel, care zice: „Căci dacă vestesc Evanghelia, nu-mi este laudă”. Pentru ce? „Pentru că stă asupra mea datoria. Căci, vai mie dacă nu voi binevesti” (I Cor. 9, 16). Vezi că cel ce a isprăvit ceva poruncit de lege nu are plată multă? Că este datorie. Iar cel ce nu a împlinit, vinovat este de pedeapsă și de osândă. „Căci vai mie dacă nu voi binevesti”. Iar la celelalte care sunt săvârșite din libera voință nu este așa.

Dar cum și care este răsplătirea? „Că, binevestind, pun fără plată Evanghelia lui Hristos înaintea oamenilor, fără să mă folosesc de dreptul meu din Evanghelia” (Idem 9, 18). Acolo era lege și pentru aceasta nu avea plată multă, iar aici este fapta liberei voințe și de aceea mare era plata. Acestea toate nu le-am zis în zadar din dumnezeiasca Lege, ci ca să arăt că nu este grea, că nu este dificilă și ostentivă, nici cu neputință de împlinit. Să facem dar arătat aceasta din însuși cuvintele lui Hristos. „Cel ce privește la femeie pentru a o pofti, iată a preadesfrânat cu ea în inima sa”. Știa Hristos aceasta, că mult vor încălca Legea ca fiind grea. Pentru aceasta nu a adus învățătura singură, ci a pomenit și de Legea veche, arătând eu iubire de oameni prin asemănare, ușurătatea celei noi.

Și cum? Luați aminte. Nu a zis numai „Cel ce caută la femeie pentru a o pofti pe ea, iată a preadesfrânat cu ea în inima sa”, ci – aici luați aminte cu dinadinsul – mai întâi a pomenit de Legea cea veche, zicând: „Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu desfrânezi. Iar Eu vă zic vouă: Tot cel ce privește la femeie pentru a o pofti, iată a desfrânat cu ea în inima sa” (Mt. 5, 27, 28).

Ai văzut pe amândouă Legile, pe cea veche, care a pus-o Moise și pe cea nouă, care a adus-o Hristos. Dar și pe aceea El a pus-o, căci El a grăit prin Moise. Și de unde este arătat că și pe aceea El a pus-o? Nu de la Ioan, nici de la apostoli voi aduce mărturia, căci către iudei îmi este lupta acum, ci de la prooroci, cărora lor li se pare că cred. De la ei voi arăta că Scriptura și cea veche și cea nouă au un singur Dătător de lege.

Și ce zice Ieremia? „Și voi pune vouă... așezământ de lege nou”. Ai văzut așezământul cel nou numit în Legea cea veche? Ai auzit și numirea lui strălucind cu atâția ani mai înainte? „Și voi pune vouă... așezământ de lege nou”. Dar de unde este arătat că și pe cel vechi tot El l-a dat? Din cele ce urmează, căci după ce a zis: „Și voi pune vouă... așezământ de lege nou”, a adaus: „Nu după așezământul de lege pe care l-am făcut cu părinții lor...”.

Așa este cu adevărat, dar încă n-am arătat dovada, căci trebuie ca toate cele doveditoare să le aducem de față, ca din toate părțile să se lămurească cuvântul, iar celor nerușinați să nu le rămână nici o pricină

de învinuire. „Și voi pune vouă... așezământ de lege nouă. Nu după așezământul, de lege pe care l-am făcut cu părinții lor...”.

A așezat legământ lui Noe, când a fost potopul, voind să ne izbăvească de toată frica, ca ne văzând noi ploaie, să socotim că va fi potop și se va pierde iarăși neamul omenesc. De aceea zice: „Iată Eu voi pune legământ cu voi și cu seminția voastră după voi” (Fac. 9, 9). Apoi a așezat legământ tăierea împrejur lui Avraam. După aceea a așezat legământ prin Moise, care le este cunoscut tuturor. A zis Ieremia: „Și voi pune vouă... așezământ de lege nou. Nu după așezământul de lege, pe care l-am făcut cu părinții lor”.

Spune care părinți? Căci și Noe a fost părinte și Avraam. Deci despre care părinți zice? Căci nedumerirea neliniștește. Ci luați aminte aici. „Nu după așezământul de lege, pe care l-am așezat părinților lor”. Și ca să nu zici că de cel din vremea lui Noe, sau de cel din vremea lui Avraam pomenește, adaugă apoi și vremea. „În ziua în care i-am luat pe ei de mână și i-am scos din pământul Egiptului” (Ier. 31, 31), Ai văzut câtă lumină a făcut arătarea timpului ? Nu mai grăiește împotriva de acum iudeul. Adu-ți aminte de timp și vei cunoaște legământul: „În ziua când i-am luat pe ei de mână”.

Dar pentru ce spune și felul ieșirii? „În ziua în care i-am luat pe ei de mână și i-am scos din pământul Egiptului”. Ca să arate dragostea părintească, că nu i-a scos ca pe niște robi, ci ca un tată, luând pe copil de mână, așa i-a izbăvit. Nu poruncindu-i să vină în urma Lui ca o slugă, ci ca pe un fiu de bun neam și slobod l-a scos luându-l de mână cea dreaptă. Ai văzut același Puitor de lege al ambelor Legăminte ? Și de vreme ce ne-am izbăvit de prigoniri în cuvinte îți voi arăta aceasta și din Legământul cel nou, ca să vezi unirea lor. Ai auzit proorocia cea prin cuvinte, învață-te și proorocirea cea prin închipuiri. Și fiindcă și aceasta este neluminată, pe scurt voi spune ce este proorocia prin închipuire și ce este cea prin cuvinte.

Proorocirea cea prin închipuire este proorocia prin lucruri, iar cealaltă este cea prin cuvinte. Pe cei mai cu pricepere îi adeverea prin cuvinte, iar pe cei mai nesimțitori îi încredința prin vederea lucrurilor. Și fiindcă Dumnezeu trebuia să se facă trup și pământul să se facă cer, iar firea noastră să se suie la neamul cel bun al îngerilor, și fiindcă vestirea bunătăților ce aveau să fie covârșeau nădejdea și așteptarea oamenilor și în scurt, trebuie să se săvârșească lucruri mari, pentru aceasta ca nu cu lucrurile cele noi și pre-slăvite, arătate deodată, să tulbure pe cei ce ar fi văzut și auzit, mai înainte le-a închipuit prin lucruri și prin cuvinte, obișnuind auzul și vederea lor cu ele și pregătind pe cele ce vor să fie. În acest fel este proorocia prin cuvinte și cea prin închipuiri.

Una prin cuvinte, iar cealaltă prin lucruri. Îți voi arăta și mai luminat proorocia cea prin lucru și cea prin cuvinte ia Hristos. „Ca o oaie spre junghiere s-a adus și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde” (Is. 53, 7). Aceasta este proorocia prin cuvânt. Iar atunci când a adus Avraam pe Isac spre junghiere și văzând un berbec cu coarnele încurcate într-un mărcine, l-a adus jertfă cu lucrul, închipuind mai dinainte Patima cea mântuitoare.

Voiești să-ți arăt cele două Legăminte închipuite prin lucruri? Deci precum ai auzit despre oaie prin cuvânt, înțelege-o și prin lucru. „Spuneți-mi cei, ce voiți să fiți sub Lege” (Galat. 4, 21). Bine a zis: „cei ce voiți”, căci nu erau. Că de ar fi fost sub Lege, nu ar fi fost sub Lege. Nedumerire este ceea ce se grăiește. Că de ar fi fost sub Lege, ar fi cunoscut pe Hristos, care a slobozit de sub jugul Legii. Căci Legea la Hristos trimetea pe cei cu bună înțelegere. Cel ce nu cinstește pe Dascălul, nu cunoaște nici pe Pedagogul. Pentru aceea zice: „Spuneți-mi cei ce voiți să fiți sub Lege, nu auziți Legea ? Că Avraam doi feciori a avut, unul din slujnică, iar altul din cea slobodă, care au altă înțelegere”.

Ai văzut proorocia prin lucru ? Că a avea femei nu este cuvânt, ci lucru. Ți-am arătat prin cuvânt și slujnică și slobodă ale aceluiași bărbat, ca să te înveți prin lucruri că unul este puitorul de lege al ambelor Legăminte. Avraam a avut două femei. Iar acestea închipuiesc cele două Legăminte, care au același Puitor de lege. Precum acolo oaie și oaie, una prin cuvânt, iar alta prin lucru. Și mare este unirea lucrurilor cu a cuvintelor. Așa și aici două Legăminte și pe acestea Ieremia mai înainte l-a arătat prin cuvânt, iar Avraam cu cele două femei, prin lucruri le-a închipuit. Căci precum un bărbat cu două femei, așa un Puitor de lege și două Legăminte. Dar alta era ceea ce acestea închipuiesc cele două Legăminte, s-a spus: „Cel ce privește la femeie pentru a o pofti, iată a prea-desfrânat cu ea în inima sa”. Așa este cu adevărat.

Dar pentru ce toate acestea le-am spus? Pentru care pricină amintește și de Legea veche? Căci zice: „Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu preadesfrânezi”. A știut că este grea porunca, nu în împlinirea ei, ci din lenevirea ascultătorilor. Că multe din fire lesnicioase se fac atunci, cu anevoie de săvârșit când ne lenevim. Precum și cele grele, ușoare și lesnicioase se fac când ne silim. Că greutatea nu este în firea lucrurilor, ci în voința celui ce o întrebuițează. Și cum că aceasta este adevărat, arătat este din cele ce urmează.

Mierea este dulce și bună la gust, dar celor bolnavi este amară și grețoasă, dar nu din firea sa, ci din boala acelora. Așa și Legea de se va părea că este grea de îndeplinit, nu din firea sa este așa, ci din lenevirea noastră. Și nu-mi pricinuieste multă osteneală ca să-ți arăt că este lesnicioasă și ușor de împlinit. Ceea ce ar fi făcut-o pe ea grea de împlinit, era dacă ar fi zis cele dimpotrivă. Acum ea zice: Fugi de vederea femeii, depărtează-te de înverșunare. Iar cea grea ar fi fost de ar fi zis: Ia aminte la femei, iscodește frumusețile cele străine și așa stăpânește-ți pofta, Dar aceasta ar fi fost greu cu adevărat de îndeplinit. Iar a zice: Fugi de cuptor, depărtează-te de foc, nu te apropia de flacăra, ca să rămâi nevătămat, aduce multă lesnire; că porunca este potrivit firii, și nu împotriva ei.

„Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu preadesfrânezi”. Pentru care pricină ne pomenește de Legea veche, dacă vrea să aducă alta nouă ? Ca din alăturarea lor să vezi că nu este luptă între aceea și aceasta. Căci atunci când va fi ne-împotrivire, înțelegerea va fi mai luminată. Și fiindcă unii aveau să învinuiască că spune acestea, legiuind împotriva, de aceea zice, iată pe amândouă Legile alătura le pun, cercetează și vezi unirea lor. Și nu numai pentru aceasta le-a alăturat, ci ca să arate că cea nouă este și lesnicioasă și adusă la bună vreme.

Ați auzit că s-a zis celor de demult: Să nu desfrânezi. „Și a zis aceasta tuturor celor ce au zăbovit în Legea veche, ca un dascăl către un copil leneș, care încă mai rămâne la lecțiile cele vechi. Și voind să-l urce la cele mai înalte, îi mustră, zicând: Gândește-te de câtă vreme stai la lecția aceasta”. La fel și Hristos, aducându-le aminte că multă vreme au zăbovit în Legea cea veche și că a sosit vremea să se suie la o înțelegere mai înaltă, a darului Duhului, îi trage de la: „Auzit-ați că s-a zis celor de demult: Să nu preadesfrânezi”, lege care era potrivită celor vechi: „Dar Eu vă zic vouă...”. Și n-a zis acestea celor vechi fiindcă firea omenească era nedesăvârșită, dar când ea a sporit și s-a ridicat la o înțelegere mai înaltă, era nevoie să fie aduse și învățături mai înalte.

Și ca nu cineva auzind acestea și cugetând la înălțimea acestei filozofii, să pregete și să se tragă înapoi, zice: „De nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția cerurilor” (Mt. 5, 21). Dar mai multă osteneală ceri de la mine? Pentru ce? Oare nu sunt și eu om ca și aceia? Și pentru care pricină a adaus ostenelele? Și de ce a pus nevoințe mai mari? Da, dar aduc daruri mai mari, că nu Palestina, v-am dat vouă, nici pământul în care curge miere și lapte, ci însuși cerul vi-l dau.

Dar nu numai întru răsplătirea faptelor bune îi întrecem pe aceia, ci și pedepsirea păcatelor, că cei mai înainte de Lege mai ușor se pedepsesc pentru același păcat decât cei de sub Lege, căci zice: „Câți, deci, fără lege, au păcătuțit, fără lege vor și pieri” (Rom. 2, 12). Adică nu au Legea care să-i pârască, ci vor fi judecați după fire; gândurile pârându-se între ele, sau îndreptându-se. Iar cei ce vor săvârși aceleași păcate în legea Darului, nespun mai mare osândă vor lua. Deosebirea acestora a arătat-o Pavel, zicând: „Călcând cineva Legea lui Moise, e ucis iară de milă, pe cuvântul a doi sau trei martori; gândiți-vă: cu cât mai aspră va fi pedeapsa cuvenită celui ce a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, și a batjocorit duhul harului” (Evr. 10, 28-29). Vezi că sub dar mai mare este osânda, precum și darurile sunt mai mari.

Și fiindcă v-am pomenit de Tainele cele prea înfricoșate și duhovnicești, vă rog și cer de la voi, și cu toată osârdia vă poftesc ca, lepădând tot păcatul, să vă apropiați la această înfricoșată masă, căci zice: „Căutați pacea cu toți și sfințenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul” (Evr. 12, 14). Iar cel ce nu este vrednic să vadă pe Domnul, nici de împărțășirea Trupului Lui nu este vrednic. Căci zice Pavel: „Să se cerceteze însă omul pe sine și așa să mănânce din pâine și să bea din pahar” (I Cor. 11, 28). Nu a descoperit rana, nu a prihănit în priveliște, nu a pus martori ai greșalelor, ci înlăuntru, în conștiința ta, nefiind nimeni de față, fără numai Dumnezeu, Cea ce toate le vede, fă judecata și cercetarea păcatelor și toată viața ta cercetând-o adu păcatele tale la judecata minții, îndreptează-te și așa cu conștiință curată atinge-te de sfințita Masă și te împărțășește din Sfânta Jertfă.

Acestea avându-le în minte, și în toate curățându-ne, astfel să ne apropiem de Sfintele Taine, ca nu spre judecată sau spre osândă să primim acestea, ci spre mântuire și sănătatea sufletului, întru Iisus Hristos Domnul nostru, Căruia Se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Ioan Gură de Aur - OMILIA A CINCEA

din „Omiliile despre pocăință”

La Profeții Iona, Daniel și la Cei trei tineri (rostită la începutul Postului Mare)

Vesală ne este astăzi sărbătoarea, iar biserica mai strălucită ca de obicei! Care-i, oare, pricina? E isprava postului! Știu și eu că nu suntem încă în post și că îl așteptăm; dar postul ne-a adunat în casa părintească. Postul a adus astăzi din nou în brațele maicii și pe cei trândavi mai înainte de post. Dacă ne-a umplut de atâta râvnă numai când îl așteptăm, câtă evlavie nu ne va cuprinde la arătarea și venirea lui? Așa se întâmplă și cu un oraș în care are să vină un conducător înfricoșător, leapădă toată nepăsarea și ajunge mai sânguitor.

Dar să nu vă speriați când auziți că postul este un conducător înfricoșător! Nu ni-i nouă înfricoșător, ci dracilor! Arată-i unui lunatic chipul postului și rămâne ținut de frică, mai nemișcat ca pietrele; iar, mai ales, când vede că postul e unit cu rugăciunea, sora și tovarășa postului, atunci este prins ca de un lat. De aceea și firistos a spus: „Neamul acesta nu iese decât cu rugăciune și cu post”(Matei 17,21). Când postul alungă așa pe dușmanii mântuirii noastre, când este atât de înfricoșător vrăjmașilor vieții, nu trebuie, oare, să-1 iubim și să-1 îmbrățișăm, și nu să ne temem de el? Iar dacă trebuie să ne temem de ceva, apoi trebuie să ne temem de beție și de îmbuibare, nu de post.

Beția și îmbuibarea, prin tirania patimii, ne leagă mâinile la spate și ne dau patimii, ca unei cumplite stăpâne, prizonieri și robi; postul, însă, găsinde-ne legați și înrobiți, ne dezleagă legăturile, ne scapă de tiranie și ne readuce la libertatea de mai înainte. Așadar, când postul luptă cu dușmanii noștri, când ne scapă de robie și când ne duce din nou la libertate, ce altă dovadă mai mare cauți de prietenia postului, de prietenia lui pentru neamul omenesc? Iar dovada cea mai mare de prietenia postului este că iubește pe cei ce îl iubesc și urăște pe cei ce îl urăsc.

Vrei să afli câtă podoabă este pentru oameni postul, câtă pază și câtă siguranță? Gândește-te la fericitul și minunatul neam al monahilor! Aceștia au fugit de zgomotele lumii, s-au suit în vârfurile munților, și-au făcut chilii în liniștea pustiei, ca într-un port liniștit, și și-au luat postul tovarăș și împreună-locuitor pentru întreaga lor viață. Și i-a făcut din oameni îngeri.

Dar nu numai pe aceia! Mu, ci postul ridică la înălțime pe toți cei pe care-i găsește cu dragoste de post. Moise și Ilie, turnurile profeților din Vechiul Testament, deși erau mari și străluciți și prin celelalte fapte ale lor și aveau multă îndrăznire către Dumnezeu, totuși, când voiau să se apropie de Dumnezeu și să vorbească cu El, atât cât omenește este cu putință, la post fugeau; și, prin mâinile postului, se apropiau de Dumnezeu. De asta și Dumnezeu, la început, când a făcut pe om, 1-a dat îndată în brațele postului, încredințând postului, ca unei mame pline de iubire și unui preabun dascăl, mântuirea omului.

Porunca dată omului: „Din tot pomul din rai să mâncați, dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mâncați”, (Facere 2, 16-17) este poruncă de post. Dacă în rai a fost de neapărată trebuință postul, cu mult mai mult în afară de rai; dacă leacul a fost folositor înainte de rănire, apoi cu mult mai mult după rănire; dacă arma ne-a fost bună când încă nu se pornise împotriva noastră războiul dat de poftă, apoi cu mult mai mult ne este de neapărată trebuință ajutorul dat de post după ce a început lupta aceasta atât de mare, și a poftelor, și a dracilor. Dacă Adam ar fi ascultat de această poruncă, n-ar mai fi auzit a doua poruncă, care zice: „Pământ ești și în pământ te vei întoarce!” (Facere 3, 19); dar pentru că n-a ascultat de porunca postului, pentru aceasta: moarte, griji, osteneli, supărări și o viață mai împovăraătoare decât moartea; pentru aceasta, spini și ciulini; pentru aceasta, oboseli, dureri și o viață plină de chin.

Ai văzut cum se supără Dumnezeu când este nesocotit postul? Cunoaște și cum se bucură când este cinstit! După cum, pentru nesocotirea postului, Dumnezeu a dat ca pedeapsă moartea celui ce l-a nesocotit, tot așa, iarăși, pentru cinstirea postului, moartea a fost îndepărtată.

Dumnezeu, vrând să arate tăria postului, i-a dat postului puterea ca, după pronunțarea poruncii și a osândeii, să-i smulgă din mijlocul căii pe cei duși la moarte și să-i readucă la viață. Și postul a făcut aceasta nu cu doi sau trei sau douăzeci de oameni, ci cu un popor întreg, cu cetatea cea mare și minunată a ninivitenilor. Ninive fusese îngenuncheată, capul i se înclinase spre prăpastie; avea să primească lovitura de moarte, venită de sus; dar postul, ca o putere coborâtă din cer, a smuls-o din porțile morții și a readus-o la viață.

Dar, dacă vrei, să ascultăm și istoria cetății Ninive. „Și a fost, spune Scriptura, cuvântul Domnului către Iona zicând: „Scoală-te și du-te în Ninive, cetatea cea mare” (Iona 1, 1-2). Dumnezeu voiește să-1 înduplece de la început pe Iona cu măreția cetății, pentru că știa mai dinainte că profetul avea să fugă. Dar să auzim și predica lui Iona! „Încă trei zile, și Ninive va fi nimicită”. (Iona 3, 5)

– Dar pentru ce, Doamne, spui mai dinainte nenorocirile pe care ai să le aduci asupra cetății?

– Ca să nu fac ceea ce prezic.

De aceea Dumnezeu ne-a amenințat cu iadul, ca să nu ne ducă în iad. „Vă înfricoșez cu cuvântul, ne spune Domnul, ca să nu vă întristez cu fapta!”.

– Dar pentru ce ai dat ninivitenilor un răgaz așa de scurt?

– Ca să afli și virtutea barbarilor, adică a ninivitenilor, care au putut, în trei zile, să pună capăt unei urgii atât de mari venite asupra-le din pricina păcatelor lor, dar ca să te și minunezi de iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Care s-a mulțumit cu o pocăință de trei zile pentru un noian atât de mare de păcate și, în sfârșit, ca tu să nu cazi în deznădejde, chiar de-ai păcătuit de mii de ori. După cum cel cu suflet trândav și nepăsător nu face mare lucru chiar dacă ar avea mult timp de pocăință și nici nu se împacă cu Dumnezeu, din pricina trândăviei lui, tot așa cel cu minte trează și cu râvnă clocotitoare, cel care se pocăiește cu mult zel poate șterge într-o clipită păcatele a ani întregi. Nu s-a lepădat Petru de trei ori? (Matei 26, 69-74). Nu cu jurământ, a treia oară? Nu s-a temut el de cuvintele unei slujnice de rând? Și ce

s-a întâmplat? A avut nevoie de mulți ani pentru pocăință? Deloc, ci în aceeași noapte a și alunecat și s-a și ridicat; a primit și lovitura, și a primit și leacul; s-a și îmbolnăvit, și s-a și vindecat!

– Cum? În ce chip?

– Plângând și tânguindu-se. Dar, mai bine spus, nu plângând ca să plângă, ci cu multă râvnă și mare zdrobire de inimă. De aceea și evanghelistul n-a spus atât: „a plâns”, ci: „a plâns cu amar”(Matei 26, 75), nici un cuvânt nu poate înfățișa cât de mare a fost puterea lacrimilor lui; dar o arată lămurit deznodământul lucrurilor. Mare, într-adevăr, a fost căderea lui Petru, că lepădarea de Hristos este un păcat fără asemănare; totuși, după un păcat atât de mare, Hristos 1-a pus din nou în cinstea de mai-înainte și i-a încredințat conducerea Bisericii. Și, ceea ce-i mai mult decât orice, este că Petru ne-a arătat că are pentru Stăpân o dragoste mai mare decât toți apostolii: „Petre, îl întreabă Domnul, Mă iubești tu mai mult decât aceștia?”. (Ioan 21, 15)

Nimic nu poate egala o astfel de virtute! Și ca să nu spui că Dumnezeu a iertat pe niniviteni pentru că erau barbari și neștiutori -că a spus Domnul: „Robul care nu cunoaște voia stăpânului și nu o face, se va bate puțin”(Luca 12, 48) , deci ca să nu spui asta, de aceea ti-am dat ca pildă și pe Petru, un rob care mai ales cunoștea voia Stăpânului. A păcătuit și el, săvârșind cel mai mare păcat; și iată la ce înălțime de îndrăznire 1-a ridicat Hristos!

Nici tu dar nu-ti pierde nădejdea din pricina păcatelor tale, că mai grozav decât păcatul este rămânerea în păcat, mai cumplită decât căderea este neridicarea din cădere. Aceasta și Pavel o jelește și o plânge, spunând că este vrednică de plâns o astfel de stare: „nu cumva venind la voi, să mă umilească Dumnezeu și să plâng pe mulți – nu din cei care au păcătuit, ci din cei care nu s-au pocăit de necumpătarea, de necurăția și de desfrânarea pe care au făcut-o”(II Corinteni 12, 21). Și care timp poate fi, oare, mai potrivit pentru pocăință decât timpul postului?

Dar să ne întoarcem la istoria ninivitenilor. „Auzind profetul cuvintele acestea, s-a coborât în lope ca să fugă în Tars de la fața Domnului” (Iona 1, 3).

Unde fugi, omule? M-ai auzit pe proorocul David spunând: „Unde mă voi duce de la Duhul Tău și de la fața Ta unde voi fugi?”(Ps. 138, 6). În pământ? Dar „al Domnului este pământul și plinirea lui”(Ps. 23, 1). În iad? Dar „de mă voi coborî în iad. Tu de față ești”(Ps. 138, 8). În cer? Dar „de mă voi sui în cer, Tu acolo ești” (Ps. 138, 8). În mare? Dar „și acolo mă va apuca dreapta Ta!”(Ps. 138, 10).

Și așa s-a întâmplat și cu Iona. Că așa e păcatul! Ne năucește sufletul. După cum cei cu mari dureri de cap sau cei beți merg împleticindu-se și la întâmplare și cad, fără să se păzească, în gropile și prăpăștiile dinaintea lor, tot așa și cei alunecați în păcat, stăpâniți de dorința păcatului, ca de o beție, nu mai știu ce fac, nu văd nici ce-i în fata lor, nici ce are să li se întâmple.

Spune-mi, proorocule, fugi de Stăpân? Așteaptă însă puțin și ai să afli din fapte că nu poți scăpa nici măcar din mâinile mării, roaba Stăpânului.

Da, îndată ce s-a urcat Iona în corabie, marea a și început să-și înalte valurile și se ridice la mare

înălțime, întocmai ca o roabă credincioasă, care găsește pe un alt rob fugit cu lucruri furate de la stăpân și care nu se oprește până ce nu-1 ia cu ea, făcându-le celor ce 1-au primit mii și mii de greutate; tot așa și marea, găsind pe Iona, rob ca și ea, și cunoscându-1, le-a făcut corăbierilor mii și mii de greutate, învăluindu-i și strigându-le. Nu i-a dus înaintea tribunalului, dar i-a amenințat că are să scufunde corabia cu oameni cu tot dacă nu-1 dau în mâna ei pe cel care-i rob ca și ea.

– Ce au făcut corăbierii când s-au întâmplat acestea?

– Au aruncat lucrurile din corabie, dar corabia nu se ușura(Iona 1, 5); că toată povara trupului profetului rămăsese încă înăuntru; povară grea, nu din pricina firii trupului, ci din pricina greutății păcatului. Că nimic nu-i atât de greu și de împovărător ca păcatul și neascultarea! De aceea și Zaharia a spus că păcatul e ca plumbul de greu(Zaharia 5, 7), iar David, descriind natura păcatului, spunea: „Fărădelegile mele au covârșit capul meu, ca o sarcină grea s-au îngreuiat peste mine”(Ps. 37, 4); iar Hristos striga celor ce trăiau în multe păcate: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi odihni”(Matei 11, 28). Păcatul dar a împovărat atunci corabia, și aceasta era să se scufunde. Iar Iona dormea și sforăia(Iona 1, 5). Greu îi era somnul; nu din pricina desfătării, ci a supărării; nu din pricina trândăviei, ci a tristeții. Slugile cele cu bun simț își simt îndată păcatele, așa cum a simțit și Iona. După ce a săvârșit păcatul, a cunoscut grozăvia păcatului. Așa e păcatul. După ce se naște, umple de dureri sufletul care l-a născut; nașterea lui e cu totul altfel decât legea nașterii noastre. Noi, după ce ne naștem, punem capăt durerilor nașterii; păcatul însă, după ce se naște, sfâșie de dureri gândurile celor ce 1-au născut.

– Ce-a făcut căpitanul corăbiei?

– S-a dus la Iona, spune Scriptura, și i-a zis: „Scoală-te și roagă pe Domnul Dumnezeuul tău!”(Iona 1, 6). Știa din experiență căpitanul că furtuna de pe mare nu era o furtună obișnuită, ci o nenorocire trimisă de Dumnezeu; știa că furtuna de pe mare era mai presus de măiestria omenească și că mâna cârmaciului nu era de vreun folos; cele ce se petreceau aveau nevoie de un alt cârmaci, mai mare, de Cel ce cârmuiește lumea toată; aveau nevoie de ajutorul cel de sus. De aceea corăbierii au lăsat la o parte vâslele, vintrele, frânghiile; au lăsat totul; și-au luat mâinile de pe vâsle, le-au ridicat la cer și au rugat pe Dumnezeu. Dar nici așa n-au folosit nimic. Și atunci, spune profetul, au aruncat sortii(Iona 1,7); iar sortii 1-au dat în mâna lor pe vinovat. Dar nici așa nu 1-au luat ca să-1 înece; ci, cu toate că era atâtă tulburare și frământare, corăbierii, ca și cum s-ar fi bucurat de multă liniște, au făcut pe corabie scaun de judecată; i-au dat lui Iona cuvântul și i-au cerut să se apere; au cercetat totul cu de-amănuntul, ca și cum aveau să dea socoteală cuiva de hotărârea ce o vor lua. Ascultă-i pe corăbieri, că le cercetează pe toate, ca la tribunal, îl întreabă: Ce meserie ai? De unde vii? Unde mergi? Din ce țară și din ce popor ești?(Iona 1, 8) Și au făcut asta cu toate ca marea striga împotriva lor, cu toate că sortii îl vădiseră și dăduseră mărturie; totuși corăbierii n-au pronunțat încă sentința, deși marea striga, iar sortii dăduseră mărturie împotriva lui; ci, după cum la tribunal judecătorii nu pronunță sentința până ce vinovatul însuși nu se învinuiește singur de păcat, deși pârâșii îl paraseră, martorii dăduseră mărturie, iar probele

făcuseră dovada, tot așa și acum, corăbierii, oameni barbari și nepricepuți, au urmat buna rânduială a tribunalului; și doar erau înconjurați de atâta groază, de atâta vijelie, de atâta vifor, iar marea nu le îngăduia nici să răsuflă; atâta mugea și se năpustea înnebunită și urla și ridica valuri după valuri!

De unde, iubiților, atât de multă purtare de grijă pentru profet? De unde? Din rânduială dumnezeiască! Că Dumnezeu a rânduit să se întâmple toate acestea, ca, prin tot ce s-a întâmplat, să-1 învețe pe profet să fie blând și iubitor de oameni. Strigând către el, aproape că i-a spus: „Fă și tu ca și corăbierii, niște oameni nepricepuți! Ei n-au disprețuit un singur suflet, nici nu s-au purtat fără de milă cu trupul tău! Tu însă, atât cât a stat în puterea ta, ai dat pieirii un întreg oraș cu atâtea mii și mii de suflete. Corăbierii descoperiseră pricina nenorocirii lor, dar nici așa nu s-au pornit să te osândească. Tu însă, fără să le poți aduce vreo vină celor din Ninive, i-ai înecat și i-ai pierdut. Tu n-ai ascultat când ti-am poruncit să te duci la ei, ca să-i chemi la mântuire cu predica ta; corăbierii însă, deși nu auziseră de la nimeni vreo poruncă, au făcut și au lucrat totul ca să te scape de pedeapsa de care erai vinovat!...”. Intr-adevăr, corăbierii nu s-au pornit să-l piardă pe profet nici după ce marea îl învinuise, nici după ce sortii îl vădiseră, nici după ce el însuși se osândise și mărturisise fuga, ci se străduiau, se sileau și făceau totul ca, în ciuda tuturor dovezilor, să nu-l dea furiei mării. Dar marea nu le-a îngăduit-o; mai bine spus însă, nu le-a îngăduit-o Dumnezeu, voind să-l înțelească pe Iona și prin chit după cum l-a înțeleptit prin corăbieri. Intr-adevăr, corăbierii, după ce auziseră din gura lui Iona: „Luați-mă și aruncați-mă în mare și se va liniști marea deasupra voastră” (Iona 1, 12), se sileau să ducă corabia la țarm, dar valurile nu le îngăduiau (Iona 1, 13).

Tu însă, după ce ai văzut pe profet fugind, ascultă-i și mărturisirea lui din pânțelele chitului. Fuga a săvârșit-o, ca om; mărturisirea însă l-a arătat ca profet.

Luându-l deci marea, l-a pus în pânțelele chitului ca într-o închisoare, păstrând Stăpânului pe fugar nevătămat. Nici valurile sălbatică, când l-au luat, nu l-au înecat, nici chitul, mai sălbatic decât valurile, când l-a primit în pânțele nu l-a stricat, ci l-a păstrat viu și l-a dus iarăși în oraș. Și marea și chitul, împotriva firii lor, au ascultat, ca prin toate să primească profetul învățatură.

Ajuns în oraș, Iona a citit hotărârea lui Dumnezeu ca pe o scrisoare împăratească ce cuprindea pedeapsă; și striga, zicând: „Încă trei zile și Ninive va fi nimicită” (Iona 3, 5). Ninivitenii au auzit aceste cuvinte, le-au crezut și nu le-au disprețuit; ci îndată drumul tuturor a fost unul, spre post: bărbați, femei, robi, stăpâni, conducători, supuși, copii, bătrâni. Nici dobitoacele n-au fost scutite de această slujire. Pretutindeni sac, pretutindeni cenușă, pretutindeni vaiet și jale. Chiar cel cu coroană pe cap s-a pogorât de pe tronul cel împărătesc, s-a îmbrăcat în sac, și-a presărat cenușă pe cap și așa a smuls cetatea din ghearele primejdiei. Și puteai vedea lucru preaminunat: porfira a fost întrecută în cinste de sac.

Ce n-a putut face porfira, a făcut sacul; ce n-a reușit coroana, a săvârșit cenușa. Vezi că nu în zadar am spus că nu de post trebuie să ne temem, ci de beție și de îmbuibare? Beția și îmbuibarea aveau să

zguduie și să dărâme un oraș ce stătea în picioare; postul însă l-a ținut în picioare când era să se zguduie și să se dărâme.

Însoțit de post a intrat și Daniel în groapa cu lei și a ieșit de acolo ca și cum ar fi fost între oi blânde(Daniel 6, 16-28). Și doar leii fierbeau de furie când au văzut prada; masa le era în față, și nu s-au atins de ea; cu toate că și firea îi atâta (că nu sunt fiare mai sălbatice ca leii) și-i atâta și foamea (că nu mâncaseră de șapte zile), au respectat hrana ce li se dăduse, ca și cum ar fi stat în groapă cu un călău, care le striga să nu se atingă de trupul profetului.

Tot însoțiți de post au intrat și cei trei tineri în cuptorul cel din Babilon(Daniel 3, 8-28). I-a învăluit multă vreme focul și au ieșit din cuptor cu trupurile mai strălucitoare decât focul. Deși focul acela era foc, cum de nu și-a făcut lucrarea sa? Deși trupurile lor erau trupuri, cum de n-au ars cum ard trupurile? Cum? Întreabă postul și-ti va răspunde; îți va dezlega taina aceasta. Că este cu adevărat taină! Natura trupurilor s-a luat la luptă cu natura focului și biruința a fost de partea trupurilor. Ai văzut ce ciudată luptă? Ai văzut vreo biruință mai ciudată ca aceasta? Admiră dar postul și primește-1 cu brațele deschise!

Când și în cuptor te ajută și în groapa cu lei te păzește, când alungă demoni, când schimbă hotărârea lui Dumnezeu, când potolește furia patimilor, când ne aduce din nou libertatea, când face multă liniște în gândurile noastre, cum să nu fie, oare, cea mai mare nebunie să fugim și să ne temem de post, care are în el atât de multe bunătăți?

Vrei să spui că ne slăbănogeste trupul? Dar „cu cât se strică omul nostru dinafară, cu atât se înnoiește cel dinăuntru, zi de zi”(II Corinteni4, 16). Dar, mai bine spus, dacă ai vrea să cercetezi cu de-amănuntul postul, vei vedea că este mama bunăstării trupului nostru. Dacă nu crezi cuvintelor mele, întreabă pe doctori și te vor lămuri deplin. Doctorii numesc postul mama sănătății și spun că guta, durerile grozave de cap, apoplexia, dropica, umflăturile, furunculele și alte nenumărate boli vin din trai bun și din îmbuibare; sunt ca niște pâraiașe rele dintr-un izvor foarte rău, care vătăma și bunăstarea trupului, și curățenia sufletului.

Să nu ne temem dar de post, care ne scapă de atâtea rele. Nu vă îndemn la asta fără rost, ci pentru că văd că mulți oameni pregetă și se feresc de post ca și cum ar fi vorba să fie dați pe mâna unei femei arțăgoase, așa că astăzi, în ajunul postului, se strică de beție și de îmbuibare.

De asta vă îndemn să nu stricați mai dinainte, prin ghiftuire și beție, folosul ce vi-l va da postul! Dacă oamenii cu dureri de stomac n-ar lua doctoriile pe stomacul gol, ar simți numai amărăciunea doctoriilor, dar ar pierde folosul lor, că ar îngreuna lupta doctoriilor cu sucurile rele din stomac.

De aceea doctorii poruncesc bolnavilor să se culce nemâncati, pentru ca toată puterea doctoriilor să lupte de la început direct cu sucurile stomacale pricinuitoare de boală. Tot așa și cu postul. Dacă azi te îmbeti, iar mâine iei doctoria postului, ai făcut nefolositoare și zadarnică doctoria; înduri osteneala postului, dar nu culegi folosul postului, că s-a irosit toată puterea lui din pricina proaspătului păcat

pricinuit de beție. Dar dacă îți faci ușor trupul și primești doctoria cu mintea trează, vei putea curăți multe din vechile păcate.

Să nu intrăm dar în post cu beție și nici să ieșim din post tot cu beție, ca să nu ni se întâmple la fel ca unui om bolnav care, vrând să se ridice în picioare, este trântit iarăși jos. Asta se întâmplă și cu sufletul nostru când, din două părți și la începutul și la sfârșitul postului, umbrim trezvia pricinuită de post cu norul beției. După cum cei ce vor să lupte cu fiarele sălbatice, înainte de începerea luptei își acoperă mădularele mai de seamă cu multe arme și apărători, tot așa sunt acum mulți oameni care, când încep postul, ca și cum ar avea de luptat cu postul ca și cu o fiară sălbatică, își înarmează stomacul, mănâncă de plesnesc, își întunecă mintea și întâmpină cu multă nebunie fata liniștită și pașnică a postului.

Dacă te-aș întreba: „Pentru ce te duci la baie astăzi?”, ai să-mi răspunzi: „Ca să intru în post cu trupul curat”. Dacă te-aș întreba din nou: „Pentru ce te îmbeti?”, ai să-mi răspunzi iarăși: „Pentru că am să intru în post!”. Nu-i, oare, o nebunie să întâmpini această preafrumoasă sărbătoare (Este vorba de praznicul Invierii Domnului, de la sfârșitul Postului Mare) cu trupul curat, dar cu sufletul necurat și beat?

Ar fi trebuit să vă spun mai multe decât v-am spus, dar pentru cei înțelepți sunt de-ajuns și acestea pentru îndreptare. De aceea e nevoie să termin cuvântul meu, că doresc să ascult și glasul părintelui nostru (Al lui Flavian, episcopul Antiohiei).

Eu, ca un copil de cioban, așezat la umbra acestui sfânt locaș ca la umbra unui stejar sau fag, am cântat dintr-un mic fluier; părintele nostru însă, ca un maestru cântăreț care, cu chitara de aur acordată, deșteaptă întreg teatrul cu simfonia cântecului său, tot așa și el, nu cu simfonia sunetelor coardelor chitarei, ci cu simfonia cuvintelor și faptelor sale ne va da mult folos.

Că niște învățători ca aceștia caută și Hristos, când spune: „Cel care va face și va învăța, acela mare se va chema în împărăția cerurilor” (Matei 5, 19). Așa este părintele nostru. De aceea și mare este în împărăția cerurilor. Facă Dumnezeu ca noi, cu rugăciunile lui și ale tuturor celor dimpreună cu el întâistătători, să putem a ne învrednici de împărăția cerurilor, cu harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, cu Care Tatălui slava, împreună cu Sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Sursa - <http://www.ioanguradeaur.ro/category/despre-post/>